

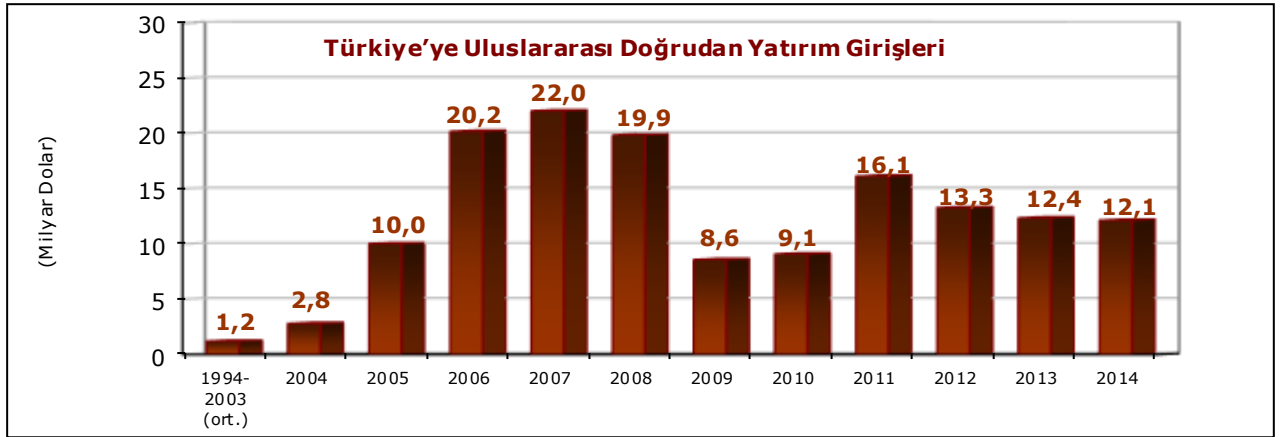
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR DEĐERLENDİRME RAPORU

(Şubat 2015)

2014 YILINDA TÜRKİYE'YE ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIM GİRİŞLERİ 12,1 MİLYAR \$ OLDU.

2014 yılsonu itibari ile Türkiye'ye uluslararası doğrudan yatırım (UDY) girişleri bir önceki yıla göre %2 oranında düşerek **12,1 milyar \$** olmuştur. Toplam girişlerde yabancıların gayrimenkul alımları %36 ile önemli bir pay elde etmiştir.

Türkiye'ye UDY Girişleri

Kaynak: TCMB

(yabancıların gayrimenkul alımları dâhil)

2014 yılında gerçekleşen 12,1 milyar \$'lık UDY girişinin 7,8 milyar \$'ını uluslararası doğrudan sermaye girişleri ve 4,3 milyar \$'lık kısmını yurtdışında yerleşik kişilerin gayrimenkul alımları oluşturmuştur. Gayrimenkul alımlarındaki bu giriş, 2013 yılıyla kıyaslandığında, %42 oranındaki bir artışı göstermektedir.

Türkiye'ye Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişlerinin Dağılımı

	2010	2011	2012	2013	2014
Sermaye (Net)	6.221	14.146	10.126	9.298	8.445
Giriş	6.256	16.137	10.759	9.866	8.699
Çıkış	-35	-1.991	-633	-568	-254
Diğer Sermaye (Net)	371	-23	521	10	-623
Gayrimenkul (Net)	2.494	2.013	2.636	3.049	4.321
Toplam	9.086	16.136	13.283	12.357	12.143

Kaynak: TCMB

2014 yılı sermaye girişlerinin (8.699 milyon) %54'ü sanayi ve %46'sı hizmetler sektörüne gerçekleşmiştir.

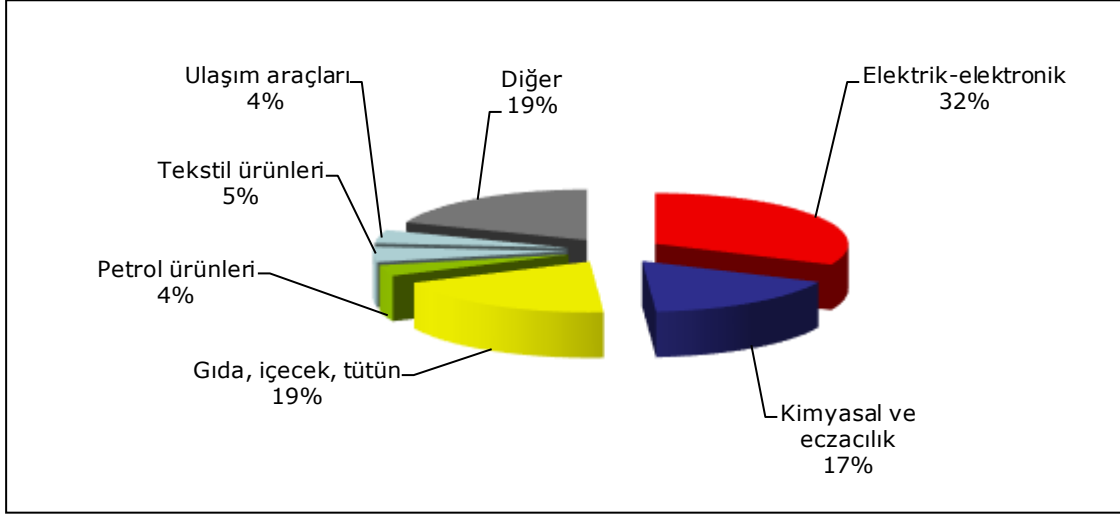
Sektörler (Milyon \$)	2010	2011	2012	2013	2014	2010-2014
Sermaye Giriş	6.256	16.137	10.759	9.866	8.699	51.717
1. Tarım	81	32	43	47	61	264
2. Sanayi	2.887	8.038	5.480	4.819	4.666	25.890
İmalat	924	3.597	4.343	2.207	2.891	13.962
Elektrik, gaz	1.824	4.293	924	2.334	1.323	10.698
Madencilik	136	146	213	242	449	1.186
Su temini, atık yönetimi	3	2	0	36	3	44
3. Hizmetler	3.288	8.067	5.236	5.000	3.972	25.563
Finans ve Sigorta	1.621	5.883	2.084	3.415	1.535	14.538
Toptan Perakende						
Ticaret	435	709	221	377	1.165	2.907
İnşaat	310	301	1.427	178	232	2.448
Gayrimenkul Faaliyetleri	241	300	173	128	227	1.069
Bilgi ve İletişim	36	36	133	110	212	527
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet F.	112	232	546	106	200	1.196
Ulaştırma, Depolama	183	222	130	300	136	971
Diğer Hizmetler	350	384	522	386	265	1.907
Sermaye Çıkış	-35	-1.991	-633	-568	-254	-3.481
Diğer Sermaye (Net)	371	-23	521	10	-623	256
Gayrimenkul (Net)	2.494	2.013	2.636	3.049	4.321	14.513
Toplam	9.086	16.136	13.283	12.357	12,143	63.005

Kaynak: TCMB

2014 yılsonu itibariyle sanayi sektörüne girişler geçen seneye göre %3 azalarak 4.666 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Sanayi sektörünün alt kalemlerinden olan imalat sektöründe %31'lik artış gerçekleşirken; elektrik ve gaz sektörüne yönelik girişler ise %43 azalmıştır. Diğer alt kalem olan su temini ve atık yönetimine ise 3 milyon \$'lık bir giriş olmuştur.

İmalat sanayinde ise bilgisayar, elektrik-elektronik ürünlerin imalatı, 918 milyon \$'lık bir giriş ile imalat sanayi genelinde %32 payla birinci sırada yer alırken gıda, içecek ve tütün ürünleri imalatı %20 pay ile ikinci olmuştur. Bir önceki yıl girişlerine göre %82 artış gösteren kimyasal ürünlerin imalatı ise 2014 yılında 500 milyona yakın giriş alarak ve imalat sanayi genelinde %17 payla üçüncü sırada yer almıştır.

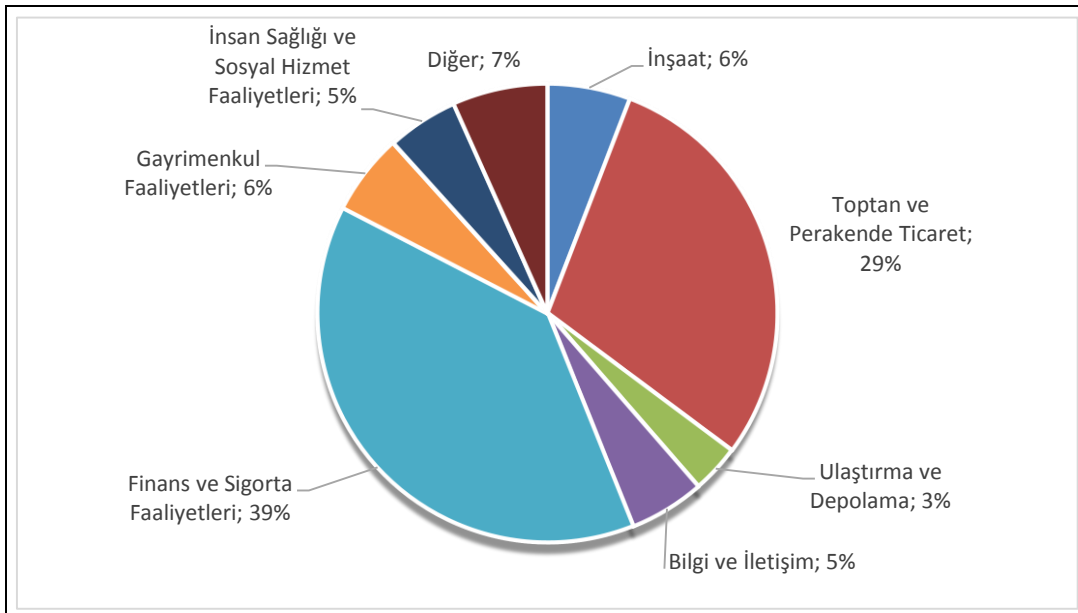
2014 Yılında İmalat Sanayine UDY Girişlerinin Dağılımı

Kaynak: TCMB

Hizmetler sektörü ise, bir önceki yıla göre %20 azalarak 3.972 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Hizmetler sektörü altındaki inşaat alanında girişler %30 artmış, finans ve sigorta alanında ise girişler %55 oranında azalarak 1.535 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılında Toptan ve Perakende alanına yapılan girişler bir önceki yıla göre %210 artarak 1.165 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Gayrimenkul ve Bilgi ve İletişim alanlarında yine önceki yıla göre sırasıyla %77 ve %93 artış gerçekleşmiştir.

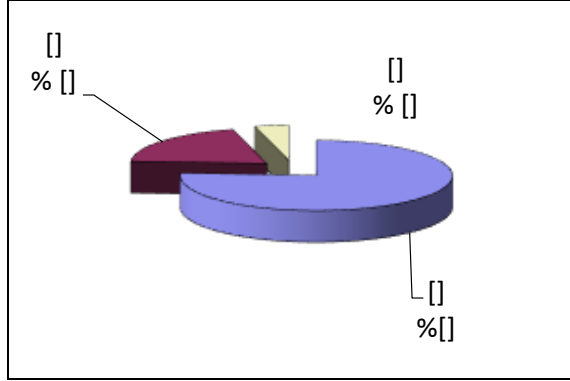
2014 Yılında Hizmetler UDY Girişlerinin Dağılımı

2014 yılında Türkiye'ye en fazla UDY girişini sağlayan ülkeler **Hollanda, İngiltere, Rusya, Azerbaycan ve Almanya** olmuştur. UDY girişlerine bölgesel olarak bakıldığında; **Avrupa** ülkelerinin girişlerin % 76'sinin kaynağı olduğu görülürken, sırasıyla **Asya ülkelerinin** %20 ve **Amerika'nın** %4 payları bulunmaktadır.

2014 Yılında UDY Girişlerinde Başlıca Ülkeler ve Payları

İlk 10 Ülke	UDY Girişi (milyon \$)
1 Hollanda	2.017
2 UK	1.046
3 Rusya	730
4 Azerbaycan	718
5 Almanya	693
6 Lüksemburg	555
7 İtalya	490
8 ABD	325
9 Fransa	280
10 Kuveyt	234
Diğer	1.611
Toplam	8.699

Kaynak: TCMB

(Milyon \$)	2010	2011	2012	2013	2014	2010-2014
Avrupa	4.939	12.588	7.925	6.400	6.566	38.418
Pay (%)	78,95%	78,01%	73,66%	64,87%	75,48%	74,29%
Kuzey Amerika	378	1.423	471	342	325	2.939
Pay (%)	6,04%	8,82%	4,38%	3,47%	3,74%	5,68%
Asya/Yakın & Orta Doğu	473	1.558	1.593	2.286	1.231	7.141
Pay (%)	7,56%	9,65%	14,81%	23,17%	14,15%	13,81%
Asya / Diğer	455	497	744	613	535	2.844
Pay (%)	7,27%	3,08%	6,92%	6,21%	6,15%	5,50%
Diğer Bölgeler	11	71	26	225	42	375
Pay (%)	0,18%	0,44%	0,24%	2,28%	0,48%	0,73%
TOPLAM	6.256	16.137	10.759	9.866	8.699	51.717

Kaynak: TCMB

BİRLEŞME & SATINALMA (M&A)

Deloitte tarafından hazırlanan ve Türkiye’de birleşme ve satın almaların (M&A) genel görünümünü ortaya koyan *Annual Turkish M&A Review 2014 Raporu*’na göre Türkiye 2014 yılında 236 işlemle 17,5 milyar \$ değerinde (henüz açıklanmamış satışların işlem değeri öngörülerini dâhil olarak) M&A gerçekleştirmiştir. Bu işlem hacmi, 2013 yılı ile kıyaslandığında, toplam değerinde %20’lik bir artışı göstermektedir.

Rapora göre uluslararası yatırımcılar ve özel sermayeli şirketler Türkiye’ye ilgi göstermekte ancak temkinli yaklaşmaktadır. Özelleştirmeler ve KOBİ M&A’leri (*middle market deals*) Türkiye’nin yatırım hacminde rol oynayan iki önemli unsur olmaktadır.

Uluslararası yatırımcılar 236 işlemin 113 tanesine taraf olarak 8 milyar \$ değerinde işlem gerçekleştirmişlerdir. Bu rakam, Türkiye’de M&A bazında gerçekleştirilen yıllık toplam işlem hacminin %38’ini ifade etmektedir. Yerli yatırımcıların ağırlıklı olarak pay aldığı özelleştirmeler dışında kalan işlemler göz önüne alındığında ise uluslararası yatırımcıların payının %34 olarak gerçekleştiği görülmektedir.

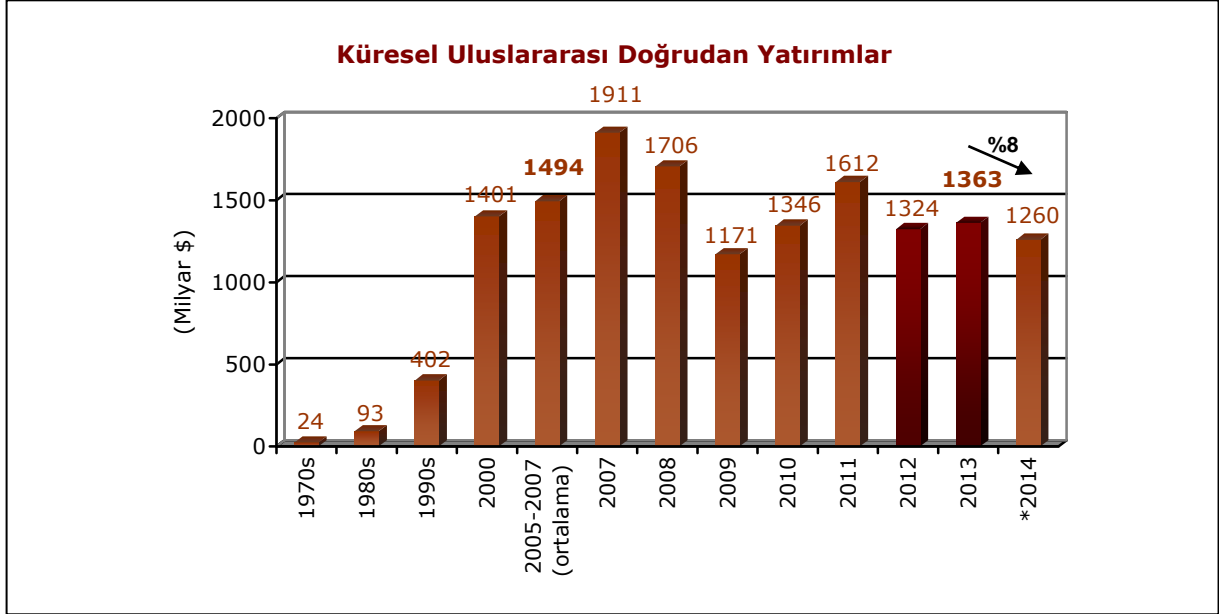
2014 yılı özelleştirmelerin işlem hacmi üzerinde en etkili olduğu yıl olmuştur. Yerli yatırımcıların ağırlıklı olarak pay sahibi olduğu bu özelleştirmelerin toplam işlem hacmindeki payı %41’dir. Ağırlıklı olarak hizmet, altyapı ve enerji şirketlerine yönelik toplam değeri 8,6 milyar \$ olan 12 işlem gerçekleşmiştir.

Uluslararası yatırımcılardan ABD ve İngiltere menşeli yatırımcılar işlem sayısı bazında Türkiye piyasasında en yüksek sayıda birleşme ve satın almayı gerçekleştirmiştir. Fransa, Japonya, Almanya ve İtalya menşeli yatırımcılar da işlem sayısı bazında yüksek sayıda birleşme ve satın alma gerçekleştirmiştir. İşlem değeri bakımından ise sırasıyla İspanya, ABD, Malezya, Yunanistan ve Çin menşeli yatırımcılar ilk beşi oluşturmuştur.

2014 yılında sırasıyla BBVA- Garanti Bank, Malaysia Airports Holdings-İstanbul Sabiha Gökçen Airport, National Bank of Greece- Finansbank ve Industrial and Commercial Bank of China- Tekstilbank yılın öne çıkan uluslararası büyük ölçekli işlemlerini oluşturmuştur.

KÜRESEL TRENDLER:

UNCTAD'ın geçici verilerine göre, 2014 yılında küresel uluslararası doğrudan yatırım girişlerinin 2013 yılına göre %8 azalarak 1,26 trilyon \$ civarında gerçekleşmesi öngörülmektedir. Bu düşüşe sebep olarak küresel ekonomideki kırılganlık, politik istikrarsızlık ve jeopolitik risklerdeki artış gösterilmiştir.

Gelişmekte olan ülkelerin küresel UDY akışındaki payı %56 ile en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Son dört senedir kaydedilen yükselme neticesinde bu ülkeler 2014 yılında da gelişmiş ülkelere 189 milyar \$ daha fazla UDY çekerek 700 milyar \$'a ulaşmıştır.

Öte yandan, gelişmiş ülkelere yönelik UDY girişleri %14 oranında düşüş kaydederek 511 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Bu düşüş için gösterilen en önemli sebeplerden biri 2014 yılında Amerika'da gerçekleşen 130 milyar \$'lık para tasfiyesi olmuştur (*divestment*). Buna karşın, AB ülkelerinin toplam UDY girişleri geçen yıla göre %13 artarak 267 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin de içinde gösterildiği Batı Asya Bölgesi'ne yönelik UDY girişleri ise bölgedeki istikrarsızlık ortamı sebebiyle son 5 yıldır düşüş kaydetmektedir. Batı Asya Bölgesi'ne UDY girişlerinin 2013 yılına göre %4 düşerek toplam 44 milyar \$ seviyesinde gerçekleşmesi öngörülmektedir.

2014 yılında ülkeler bazında en fazla UDY girişleri sırasıyla Çin, Hong Kong ve ABD olarak gerçekleşmiştir.

Bununla birlikte, PwC tarafından her yıl küresel çapta CEO'lara yönelik düzenlenen anketlerin sonucusu olan 18. CEO Araştırması sonuçlarına göre, (*18th Annual Global CEO Survey*), dünya çapında CEO'ların % 78'inin dile getirdiği üzere, aşırı regülasyon, en fazla endişe duyulan konuların başında gelmiştir. Mevcut oran, geçen yıla göre altı puan artış göstermekte ve araştırma kapsamında şimdiye kadarki en yüksek değere ulaşmaktadır. Bunu sırasıyla % 73 ile yetenekli işgücüne erişim, % 72 ile jeopolitik belirsizlik, % 70 ile artan vergi yükü takip etmiştir.

ULUSLARARASI ENDEKSLERDE TÜRKİYE

ENDEKS	YILLAR İTİBARI İLE TÜRKİYE'NİN SIRALAMALARI						DEĞİŞİM YÖNÜ
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
World Bank İş Yapma Kolaylığı Endeksi	63	60	68	71	69	55	↑
UNCTAD Dünya Yatırım Raporu UDY Girişi Sıralaması	30	29	26	24	22		↑
AT Kearney UDY Güven Endeksi	-	23	-	13	25<		↓
WEF Küresel Rekabetçilik Endeksi	61	61	59	43	44	45	↓
IMD Küresel Rekabetçilik Endeksi	47	48	39	38	37	40	↓
Transparency International Yolsuzluk Algılama Endeksi	61	56	61	54	53	64	↓

Kaynaklar

- Merkez Bankası Ödemeler Dengesi İstatistikleri
www.tcmb.gov.tr
- Ekonomi Bakanlığı UDY İstatistikleri
www.ekonomi.gov.tr
- UNCTAD Küresel Investment Trends Monitor No.18 (Ocak 2015)
www.unctad.org
- Deloitte Annual Turkish M&A Review 2014
www.deloitte.com
- PwC. 18. CEO Araştırması
www.pwc.com
- Uluslararası Endeksler
 - o World Bank Doing Business – www.doingbusiness.org
 - o UNCTAD – www.unctad.org
 - o AT Kearney – www.atkearney.com
 - o World Economic Forum – www.weforum.org
 - o Institution for Management Development – www.imd.ch
 - o Transparency International – www.transparency.org